

FØROYA SOSIAL-DEMOKRATUR

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 29

Lýsingarprísur fyri mm: 12 oyru á
1. síðu, 10 oyru á 3. og 4. síðu

Leygardagin 22. juli 1950

Bladið verður bilagt á posthúsinum, og
kostar kr. 2,50 + porto um fjórðingsárid

24 árg.

MJÓLKIN Í HOYDØLUM

Vit hava fingið sendani henda greinastubba:

Leiðbeining til greinina: «Royndarstöðin og mjólkaframleiðslan» í blaðnum nr. 28:

Tá eg eri hin einasti, sum einki annað arbeiði havi enn at framleiða mjólk til sølu og ikki selji til sanatorið men til meiríð, vil eg siga blaðnum, at tað er heilt skeiðt at siga «Hvítanes traðarmenn». Tað eru bert nakrir fáir, sum hava vart hetta, so eingin uttan teir eru slopnir at selja til Sanatorið.

Ja, vit seldu til Sanatorið og vóru millum teir fyrstu, iðingu uppsøgn — tað var fyri 16 árum síðani — vitingu ikki uppsøgn við 14 daga varni. Tá vit ein dagin komu við mjólkini, máttu vit bera hana niðan aftur úr Hoydølum. Grundina skuldu vit fáa at vita seinni, men vit hava einki frætt enn.

Vit tóku ikki neytini av, so sum blaðið sigur at hvítanesmenn gera nú, men vit keyptu eitt afturat og lótu mjólkina til meiríð. At landsstýrið hevur sagt teimum upp og við so longum tíðarfreisti, er einki at siga til, og er natúrligt, tá ið royndarstöðin hevur meira mjólk, enn Sanatorið brúkar. Ella eru tað kanska ikki so góð neyt, sum Búnaðarfelagið sigur.

Blaðið skrivar, sum hetta er hent á eini útoyggj sum Dímun og ikki so nær Havnini við so góðum korum og prisi sum nú er.

So biði eg blaðið svara mær, hvat hesir menn hava verri kor enn eg og aðrir mjólkaframleiðarar, ið selja mjólk til Havnar ella til meiríð, ella hví teir skulu hava stórri rætt at selja til Sanatorið.

Hvítanes, tann 15. juli 1950.

Jacob Jacobsen.

Ja, soleiðis sær hesin maðurin uppá hendan spurningin, og tað hevur hann sjálvsagt rætt til. Men tá ið hann beinleiðis setur okkum ein spurning, so skal hann fáa svar, og svarið er eians hetta: «Eingin fer væl av tí, at ein annar fer illa.» Og vit kunnu ikki lata vera at skoyta uppí, at nýtt er tað, ið sjáldan

hendir: Her er ein neytaeigari, ið tykist halda seg fáa nóg mikið fyri mjólkina.

Nei, tað ið vit funnust at — og stóðugt vilja finnast at — var, at Royndarstöðin í Hoyvík ið er almenn føroysk ogn, hevur troðkað føroyskar neytaeigarar av kanska tí besta marknaðinum í Føroyum. Vit halda tað vera óforsvarligt, og teir, ið hava ábyrgdina av hesum, áttu at komið alment fram við eini frágreiðing.

Blaðstj.

GRINDABØÐ Í »14. SEPTEMBER«

Í síðsta blað gav ein ferðamaður ilt av sær, tí at Ritan var farin norður á Kollafjørð at «jagstra» grind, ið sjálf var komin hagar norður í mjörkanum. Hann helt, at tað var ikki forsvart at lata ferðafólk ganga á fremmandum plássum í tíma- og biða eftir Rituni.

Nú veit «14. Septbr.», at siga frá, at Ritan miðvikudagin rakti við grind vestanfyrir Kirkjubönes, men rýmdi frá henni og gjörði ikki boð av henni, tí Villi hevði fingið skuluna í Sosialinum.

Var tað nú ein skilamaður og ikki Erlendur, ið frætti hesi tíðandi, so hevði hann sjálvsagt, ikki lopið framav. Hann hevði kunnað hugsað sær, at ein góður grindamaður, sum Villi er, aldri hevði kunnað borið seg so at. Tað er munur á at fara aftaná eini grind, ið komin er norð í Sund og sostatt er «í potinum» og at finna grind úti á streymi.

Men Erlendur, ið uppvaksin er í fremmadum londum, má sjálvsagt vera fremmadur yvirfyri føroyskum víðurskiftum, og tað er einki at siga til, at hann ikki kennur hit føroyska fólkalyndið. Hann var glaður yvir, at kunna tveita skarn eftir Sosialinum, og lítið hugsaði hann um, at hann setti Vilhelm Reinert í eitt heldur vánaligt ljós í eygunum á einum og hvørjum føroyingi.

Ein slík frásøgn var sjálvsagt ætlað til at ósa upp fólk móti Sosialinum. Og vit hava sann-

Belgia

Hósdagin tók belgiska parlamentid av lógina, ið sýtt hevur konginum Leopold at koma aftur til landið. Javnaðarmenn og liberalir atkvøddu ikki fyri avtøkuni av lógini. Menn vænta, at kongurin kemur til Belgia í dag.

Grønland

Sagt verður stóðugt frá góðum fiskiskapi í Grønlandi; men nú fer minni at bera til fyri línuni, tí fiskurin fer nú at ganga uppi í sjónum, Másin hevur aftur nú tikið try føroysk skip. Tey eru Mary Margret, Høganeg og Vón.

Barjama sigld á Flesjarnar

Seinrapartin hósdagin sigldi Barjama á Flesjarnar. Hon hevði verið við Áir við tónum tunnum, og á vegnum suður aftur til Havnar sigldi hon seg á Flesjarnar. Hon er fullfermd, mest við koli. Skipið sigst at standa heldur fast, «hart», sum teir siga. Tað royndi hóskvöldið at koma sær av við egnari hjálp; men ikki bar til.

Havborgin og Rókur vóru hjá skipinum í fyrrakvöldi. Í gjár fóru teir undir at tóma Barjama, Rókur og tveir sandbátar fluttu stykkjagóðs og síðani kólið til Havnar. Átlanin var, at teir seint ígjárvöldið skuldu royna afur at fáa skipið út.

Motmæli

Føroya Búnaðarfelag mótmælir teimum álopum í føroyskum blóðum, sum gjörð eru ímóti tí, at innflutt epli koma á bundnan lista í tíðarskeiðinum 1. august til 31. oktober 1950.

Eitt slíkt hefti á frum eplainnflutningi skuldi verið gjørt straks við stríðslok 1945, tí so hevði eplaveltingin ikki verið komin í afturhond, sum hon nú er. Sum borgarar og framleiðarar í hesum landi, vil føroyski jarðastætturin ikki verða settur aftan fyri útlenskar eplaframleiðarar, sum fylla føroyskar sölubúðir, tá ið føroysk epli eru búgvín at koma í handilin, og halda handilin síðani fullan alt árið ígjøgnum.

Vit skulu gera vart við, at so seint sum á vári 1945 varð tað lýst frá almennari síðu, at eingin átti at nýta síni egnu etingarepli, men lata tey til setepli. Og so, tá ið heystið kom, vórðu føroysk epli óseld vegna útlenskan innflutning.

Hetta hevur valutaráðið nú viljað rætta uppá, men jarðastætturin hevur sviðið fyri tað í fimm samfeld ár.

Forboð móti innflutningi er ikki sett uttan við teimum treytum, at loyvi skal verða givið frá valutaráðnum. Óll onnur framstilling í hesum máli er skeiv og verður hervið mótmælt av Føroya Búnaðarfelag.

Belgia

Hósdagin tók belgiska parlamentid av lógina, ið sýtt hevur konginum Leopold at koma aftur til landið. Javnaðarmenn og liberalir atkvøddu ikki fyri avtøkuni av lógini. Menn vænta, at kongurin kemur til Belgia í dag.

Grønland

Sagt verður stóðugt frá góðum fiskiskapi í Grønlandi; men nú fer minni at bera til fyri línuni, tí fiskurin fer nú at ganga uppi í sjónum, Másin hevur aftur nú tikið try føroysk skip. Tey eru Mary Margret, Høganeg og Vón.

Barjama sigld á Flesjarnar

Seinrapartin hósdagin sigldi Barjama á Flesjarnar. Hon hevði verið við Áir við tónum tunnum, og á vegnum suður aftur til Havnar sigldi hon seg á Flesjarnar. Hon er fullfermd, mest við koli. Skipið sigst at standa heldur fast, «hart», sum teir siga. Tað royndi hóskvöldið at koma sær av við egnari hjálp; men ikki bar til.

Havborgin og Rókur vóru hjá skipinum í fyrrakvöldi. Í gjár fóru teir undir at tóma Barjama, Rókur og tveir sandbátar fluttu stykkjagóðs og síðani kólið til Havnar. Átlanin var, at teir seint ígjárvöldið skuldu royna afur at fáa skipið út.

Motmæli

Føroya Búnaðarfelag mótmælir teimum álopum í føroyskum blóðum, sum gjörð eru ímóti tí, at innflutt epli koma á bundnan lista í tíðarskeiðinum 1. august til 31. oktober 1950.

Eitt slíkt hefti á frum eplainnflutningi skuldi verið gjørt straks við stríðslok 1945, tí so hevði eplaveltingin ikki verið komin í afturhond, sum hon nú er. Sum borgarar og framleiðarar í hesum landi, vil føroyski jarðastætturin ikki verða settur aftan fyri útlenskar eplaframleiðarar, sum fylla føroyskar sölubúðir, tá ið føroysk epli eru búgvín at koma í handilin, og halda handilin síðani fullan alt árið ígjøgnum.

Vit skulu gera vart við, at so seint sum á vári 1945 varð tað lýst frá almennari síðu, at eingin átti at nýta síni egnu etingarepli, men lata tey til setepli. Og so, tá ið heystið kom, vórðu føroysk epli óseld vegna útlenskan innflutning.

Hetta hevur valutaráðið nú viljað rætta uppá, men jarðastætturin hevur sviðið fyri tað í fimm samfeld ár.

Forboð móti innflutningi er ikki sett uttan við teimum treytum, at loyvi skal verða givið frá valutaráðnum. Óll onnur framstilling í hesum máli er skeiv og verður hervið mótmælt av Føroya Búnaðarfelag.

Korea

Á Koreu gongur stóðugt afturá hjá amerikunum. Ígjár tóku kommunistar byin Taejon. Tað er eydnast amerikunum at seta á land 5000 hermenn við útgerð nakað norðanfyrir Fusan. Henda herdeild væntast at koma upp í stríðið ein av teim fyrstu døgnum. Hon skal royna at tarna kommunistum so mikið, at amerikunum fáa stundir til at seta verndarvirkini við Fusan í góðan stand.